

En av Holg bilderna från Perpignan. Lisa och Nicklas Elmrin fotograferade tillsammans och har gemensam byline.

PORTRÄTT LISA THANNER

Den nyfikna fotografen

Hur behåller man bildglädje och inspiration efter nästan tjugo år som yrkesfotograf? En som kan svara på det är Göteborgspostens Lisa Thanner. Hon älskar fortfarande att fotografera – både på jobbet och på fritiden. Men så har hon också hittat sina knep för att behålla lusten till fotografi.

TEXT BO IGNELL FOTO LISA THANNER

Det är dagen före den stora fotomässan i Göteborg och tempot är hektiskt. Lådor kånkas, montrar snickras – om några timmar ska tusentals fotointresserade strömma in genom dörrarna på Svenska Mässan.

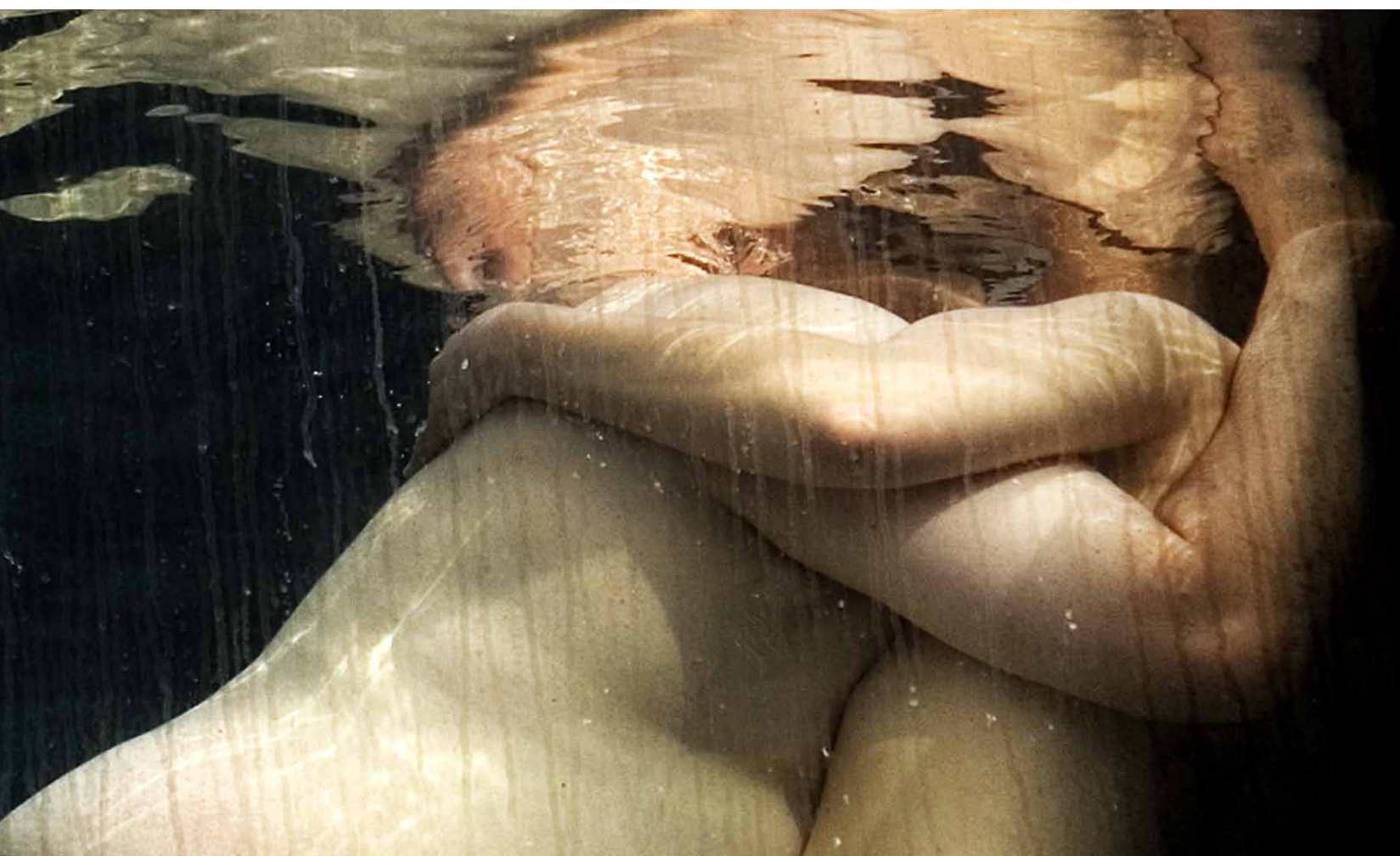
Göteborgspostens fotograf Lisa Thanner frågar sig fram i röran – hon ska ta bilder av naturfotografen Hans Strand till en artikel i morgondagens tidning. Förutsättningarna i de fönsterlösa mässhallarna är inte de bästa: dött lysrörsljus från höga tak, skräpiga golv och ofärdiga montrar. Lisas bilder ska bara vara ett komplement till Hans Strands bilder – ingen «tre-etta» ska göras, det vill säga en bild för förstasidan på del tre.

– Det spelar ingen roll, alla bilder är viktiga. Och man mår alltid bättre om man anstränger sig lite extra, säger Lisa och tar tag i jobbet med rutinerad pondus.

Hans Strands tavlor står fortfarande kvar på golvet men Lisa ser snabbt en bild när ett okänt huvud dyker upp ovanför en montervägg. Hon ber Hans Strand att sätta upp sina tavlor samtidigt som det okända huvudet tittar fram från andra sidan.

Det är så hon oftast jobbar – på känsla – mycket handlar om att känna in stämning och miljö när hon väl kommit på plats. De i förväg uttänkta idéerna funkar ändå sällan.

– Visst går det att bestämma sig i för-

En bild från utställningen Vatten – ett gemensamt projekt med Nicklas Elmrin.

« Vissa händelser och miljöer är ju så otroligt bildmässiga att det är svårt att misslyckas. Konsten är väl att kunna göra bra bilder på det som är halvtrist. »

väg för att ta en bild i ett visst ljus eller i en viss miljö, men det är otroligt viktigt att vara öppen för slumpen och det som händer i ögonblicket. Om jag hade bestämt mig för vilken bild jag skulle ta redan innan hade jag aldrig sett den där gubben som tittade fram.

Personlig prägel

Att vara pressfotograf handlar ofta om att göra bilder av det som inte alltid är bildmässigt. Det finns standardtrick, men Lisa Thanners bilder känns aldrig slentrianmässiga. Hon försöker alltid att sätta sin personliga prägel på bilderna.

– Vissa händelser och miljöer är ju så otroligt bildmässiga att det är svårt att misslyckas. Konsten är väl att kunna göra bra bilder på det som är halvtrist. En bild kan stå på många ben: innehållet, känslan eller det estetiska. Är motivet tråkigt kanske det ändå finns ett vackert ljus som strilar in. Det går oftast att hitta någonting, säger Lisa.

Att en del fotojobb kan vara bildmässigt mindre intressanta handlar ofta om dålig redaktionell planering.

– Ofta är vi fotografer på plats vid fel tillfälle. Tillfället kanske är bra för en intervju men inte för foto. Om en artist till exempel släppt en skiva träffas man ofta på ett café, men vi fotografer borde i stället vara med när de repar eller packar väskor. Tyvärr måste vi trola med knäna många gånger – bildtillfället är fel men vi får se till att hitta en snygg vinkel, ett schysst ljus, en bra komposition och ett bra uttryck på den som ska fotograferas.

Författaren Nick Hornby i sin skrivarlya i London.

Hemförlossning i ett torp utanför Alingsås. Från ett reportage som Lisa gjorde tillsammans med reportern Malin Clausson. Under Lisas karriär har hon fotograferat sex förlossningar.

Autistiske Victor lever i sin egen värld. Lisa följde honom med kameran i tre år.

Inför älgjakten i Öjersjö. En av de nominerade bilderna i Årets Bild 2009 i nya klassen «Folkets bild».

Du verkar vara väldigt bra på att skapa kontakt med människor när du jobbar. Är det viktigt att tycka om människor?

– Det går ju inte annars. Att vara bufflig eller ointresserad – nej, det funkar inte! Man måste känna en nyfikenhet på vad folk håller på med. Lust och nyfikenhet är viktigt i all fotografi och det är ju alltid kul att möta nya människor och miljöer.

Aldrig jobbat heltid

Hon har hittat sina knep för att behålla den där lusten. Under nästan 20 år som pressfotograf

har Lisa Thanner aldrig jobbat heltid. I stället har hon varvat jobbet med bland annat studier i bild- och konstvetenskap.

– Jag tror att det är viktigt att göra olika saker för att behålla inspirationen och glädjen. I konst- och bildvetenskap kan det vara allt från föreläsningar om grottmålningar, visuella kulturer till mentala bilder. Det är ett annat perspektiv och det inspirerar mig jättemycket!

Även kollegerna på GP:s bildredaktion betyder mycket. Med dem diskuterar hon dagligen bild och bildjournalistik. Och som

distriktsordförande i Pressfotografernas klubb pratar hon också bild med andra fotografer och frilansar.

Eget projekt med Holga

Men allt är inte jobb och journalistik – att koppla av yrkesrollen och plåta på nya sätt bidrar också till att den fotografiska lågan hålls vid liv. Nyligen gjorde Lisa boken «Till Perpignan» tillsammans med GP-kollegan Nicklas Elmrin. Bilderna tog de med var sin billig Holgakamera under fotofestivalen förra året.

Hästsko? Allt är inte vad det synes vara.

En av Lisas egna favoriter, tagen i stadsdelen Haga i Göteborg.

« Våga lita på din egen blick. Många, både proffs och amatörer, sneglar mycket på hur andra gör. Det kanske går att plagiera några gånger, men det funkar inte i längden. Man måste koppla av och lita till sin egen blick. »

– Vi ville hitta tillbaka till känslan när varje exponering var dyrbar och man tog en bild i taget. Dessutom är det väldigt roligt att jobba tillsammans med en annan fotograf. Ofta jobbar man ju med en skribent men att göra en bok med en annan fotograf, det är något extra.

Olika bildseende på och utanför jobbet

Även när hon är ledig bär hon med sig en kamera. Är det inte systemkameran så är det en Canon G9 eller en liten Ixus, ständigt på plats i handskfacket på bilen.

– Jag ser inte foto som något man gör på schemalagd tid utan fotograferar hela tiden. Det är viktigt att bejaka lusten att berätta även om det ibland bara handlar om en egen kick, typ: Åh – vilken fin bild! Det kan vara krokare på en vägg, vad som helst . . .

– På jobbet kopplar man på ett annat bildseende. Och har

jag tagit en skön bild på bryggan på Asperö på morgonen blir det ju ännu roligare att åka till jobbet på tidningen.

För några år sedan, när Lisa som vanligt pendlade med färjan in till Göteborg, la hon märke till en autistisk grabb, Victor, som reste tillsammans med sina föräldrar. Hon frågade om det var okej att närma sig med kameran. Svaret blev ja och Lisa följde honom sedan i hans vardag, av och till under tre år. Det som från början varit ett privat projekt blev senare ett reportage i GP. Så småningom hamnade det även som bildreportage i Dagens Arbete.

Det behöver inte vara stora, sensationella, händelser som griper tag. Det kan lika gärna vara en gubbe på en stubbe i Stenungsund. Små berättelser som Lisa bär med sig länge efteråt.

Liksom andra fotografer vill hon berätta och beröra. Men i en tid med krympande ekonomiska resurser på redaktionerna

är bildjournalistiken satt under press. I bra bildjournalistik ska bilden inte bara vara en upprepning eller illustration av det som står i texten. Men för att göra bra bildjournalistik måste fotograferna också ha tid.

– Vi behöver tid att också kunna välja bort – tid att inte bara gå på det där första, uppenbara utan kunna stanna kvar och hitta det som inte är lika uppenbart, säger Lisa.

Bredvid henne ligger en ny kamera som hon använder för första gången. Den har filmfunktion – tanken är att GP:s fotografer också ska kunna producera rörlig bild. Lisa är försiktigt positiv. Hon gillar att bildjournalistiken har getts nya möjligheter genom till exempel bildspel på webben.

– Men det får ju inte bli lekstuga. Webb-tv och lärsbilder kan vara nyhetens behag, men den journalistiska idén måste alltid finnas med: Vad är det vi berättar och vilka jobb ska vi göra?

Från ett reportage om Valhallabadet. Från början ett eget projekt som utvecklades till ett nyhetsreportage och bildspel.

Bollekis i Önneredshallen i Göteborg.

På stäppen i Mongoliet – från ett reportage om FN:s UNDP-organisation.

LISA THANNER

Född 1960.

Bor Asperö i Göteborgs södra skärgård.

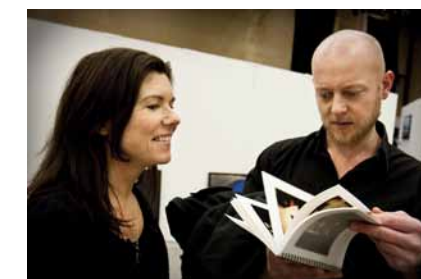
Familj Man och två tonåringar.

Utrustning Canon 5D, två «gamla» och en ny Mark II. När jag går på sport jobbar jag med Canons 1D-kameror. Objektiv: 50/1,2L och 135/2L och 16-35/2,8L och 24-70/2,8L. Jag har också ett 70-200/2,8L men det använder jag aldrig.

Hemsida www.thanner.se

FOTO: NICOLAS ELMBIN

När Pieter ten Hoopen gick på Biskops-Arnö valde han att göra sin fotografintervju med Lisa Thanner. Som tack fick hon en svartvit kopia. Nu, nästan tio år senare köper Pieter Lisas bok och Lisa får Pieters bild signerad.

Risken finns att fastna i teknik och nya, häftiga kameror tycker hon. Tekniken är ändå bara ett redskap.

– Om jag köper en ny dator eller en ny penna – blir texten jag skriver bättre för det? I grunden är det ändå hantverket, det personliga berättandet, som är det viktiga för en fotograf.

Något tips på vägen för oss som fortfarande söker efter vårt personliga berättande?

– Våga lita på din egen blick. Många, både proffs och amatörer, sneglar mycket på hur andra gör. Det kanske går att pla-

giera några gånger, men det funkar inte i längden. Man måste koppla av och lita till sin egen blick. ■

Dokumentärfotofestivalen Visa pour l'image i Perpignan går av stapeln den 29 augusti till 13 september. Lisa rekommenderar alla fotointresserade att åka dit.

– Det är en medeltidsstad med små, mysiga gränder och det visas bilder överallt. På kvällarna är det bildvisning på torget på en jättestor duk. Du sitter som på en amfiteater och tittar på bilder. Det är fantastiskt!

Lisas bildreportage om autistiske Victor finns som bildspel på www.da.se – sök på «Lisa Thanner».